

Panelgesprek Programmatisch Toetsen: Tussen **Droom en Daad**

Festival Leren van Toetsen 2026

Een kritisch panelgesprek over de weerbarstige
realiteit.

Ons Panel

Liesbeth Baartman

Lector Beroepsonderwijs

Hogeschool Utrecht

Debby Weerlink

Toetsexpert & Promovendus

Fontys Hogeschool

Joachim v.d. Weegen

Docent Ergotherapie

Hogeschool Rotterdam

Maxim Rouw

Student Ergotherapie

Hogeschool Rotterdam

Dorien Uittenbogaard

Opleidingsmanager pabo

Hogeschool Inholland

Thema 1

Het Summatieve Spook

We willen dat feedback op datapunten puur gericht is op leren, zonder dat er direct een zak/slaag-consequentie aan vastzit.

"Zodra een docent feedback geeft, interpreteert de student dit stiekem altijd als een summatief oordeel of verhuld cijfer."

Tijd voor de **Bekentenis**

We hebben net Liesbeth, Joachim en Maxim gehoord, maar hoe zit het hier in de zaal? Wie van jullie berekent bij een datapunt dat gericht is op leren, stiekem tóch nog een cijfer in zijn hoofd?

Steek je hand op... we oordelen niet!

Thema 2: De Kennis-Kramp

Hoe toon je aan dat een student de harde theorie beheerst, als een datapunt geen formele zak/slaagbeslissing meer mag opleveren?

"Programmatisch toetsen en het hard aantonen van parate vakkennis zijn onverenigbaar; kennistoetsen moet je gewoon buiten het PT-curriculum organiseren."

De Kennis-Zweetdruppels

We voelen de spanning rondom dit onderwerp.

Laat een hoorbare, diepe zucht horen als jouw opleiding op dit moment in de knoop zit met het aanpassen van 'klassieke' kennistoetsen.

Thema 3: Het Beslissings-Moeras

We willen afstappen van low- en medium-stakes beslissingen, omdat anders elke beoordeling en elk feedback moment in de praktijk een formeel beslistmoment wordt.

“Examencommissies die eisen dat individuele datapunten in het examenprogramma komen te staan, degraderen Programmatisch toetsen tot een traditioneel toetsprogramma.”

De Examencommissie- Horde

Liesbeth, Dorien en Joachim schetsen de theorie versus de regels in beleid en de praktijk. Laten we de zaal peilen.

Klap drie keer luid in je handen als jouw examencommissie ook vraagt om een lijstje met verplichte, datapunten in de OER!

Thema 4: Verdrinken in vrijheid

Programmatisch toetsen leunt zwaar op 'agency': de verwachting dat de student actief regie neemt over het eigen leerproces.

“Studenten willen helemaal geen volledig eigenaarschap: te veel keuzevrijheid leidt tot verdrinking in plaats van diepgaand leren.”

Zwemmen of Verdrinken?

Maxim, Debby en Joachim hebben de randen van 'agency' verkend. Tijd om het vizier op jullie praktijk te richten.

Steek beide handen in de lucht als jij het afgelopen semester een student hebt moeten 'redden' die verdronk in zijn eigen keuzevrijheid.

Thema 5: De Feedback Paradox

Er worden binnen programmatisch toetsen veel datapunten verzameld. Dit kan een enorme, soms onoverzichtelijke hoeveelheid feedback opleveren.

"We zijn doorgeslagen: de 'feedback douche' is in de praktijk getransformeerd in een feedback kerkhof vol ongelezen opmerkingen."

Het Feedback **Kerkhof**

Dorien, Debby en Maxim schetsen een herkenbaar beeld. Maar wees eens eerlijk tegenover jezelf...

Ga staan als je de afgelopen maanden feedback hebt geschreven waarvan je zeker weet dat de student er niet meer naar heeft gekeken.

Thema 6: Weegschaal van Perspectieven

Studenten creëren een rijk beeld met feedback van vakdocenten, stagebegeleiders en peers. Maar hoe weeg je als beslis commissie deze verschillende oordelen in de eindbeslissing?

"Laten we eerlijk zijn: in het uiteindelijke beslisproces is de feedback van een medestudent beduidend minder waard dan het oordeel van een vakdocent."

Wie Heeft Het Laatste Woord?

Tijd voor een ongemakkelijke reflectie in de zaal.

Ga staan als je in een besliscommissie stiekem de feedback van een collega zwaarder weegt dan drie uitstekend onderbouwde peer-reviews.

Thema 7: De Datapunt Illusie

Het fundament van Programmatisch toetsen is dat een enkel datapunt puur gericht is op ontwikkeling en leren (low-stakes), maar dat vele datapunten sámen tellen voor de high-stakes beslissing.

"Is het fundamenteel wel mogelijk om een datapunt zó te ontwerpen dat het 100% als veilig leermoment voelt, terwijl het dossier uiteindelijk toch de beslissing dicteert?"

De Ultieme Weegschaal

We hebben de ontwerpprincipes gewogen. Nu is het woord aan jullie, de ontwerpers en uitvoerders in de zaal.

Klap één keer luid in je handen als je er heilig in gelooft dat een 'low-stakes' datapunt écht 100% als een veilig, oordeelvrij leermoment ervaren kan worden.

Thema 8: De **Saturatie**-Strijd

Studenten verzamelen datapunten tot er 'verzadiging' is bereikt. Maar wanneer is een portfolio klaar, en hoe lang blijf je doorgaan met remediëren?

"Een student kan zelf onmogelijk bepalen wanneer een portfolio 'vol' is; zonder harde kwantitatieve eisen blijven we eindeloos doormodderen."

De Eindeloze Loop

Joachim, Dorien en Debby hebben het over de grens van 'voldoende bewijs'. Denk eens aan een student die je zelf hebt begeleid...

Steek je hand op als je wel eens verzucht hebt: "Stop nu maar gewoon met verzamelen van bewijs, het is wel goed zo!"

Afronding & Vragen

Dank aan het panel en de zaal voor dit scherpe
debat.

Zijn er nog prangende vragen voor we afsluiten?